

Sinteza obiecțiilor și propunerilor
la proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege cu privire la învățământul dual
după reavizare (scr. 03/2-07/6085 din 15.12.2021)

Nr. d/o	Denumirea autorității	Nr. pct. în proiect	Conținutul obiecției	Rezultatul examinării
1.	Ministerul Finanțelor (nr. 07/1-17/121 din 29.12.2021)	Nota informativă	<p>Conform prevederilor art.20 alin.(3) din proiectul de lege, cheltuielile unității suportate pentru organizarea și realizarea învățământului dual <i>sunt pasibile compensării din bugetul de stat, în proporție de cel mult 50%</i> din cheltuielile admise pentru compensare, în conformitate cu actele normative în vigoare.</p> <p>Totodată, se menționează că, în conformitate cu art.30 alin.(1) lit.c) din Legea nr. 100/2017 <i>cu privire la actele normative</i>, concomitent cu elaborarea proiectului actului normativ se întocmește nota informativă, care urmează să cuprindă fundamentarea economico-financiară în care se va descrie impactul financiar, cu indicarea cheltuielilor (bugetare și nebugetare) necesare pentru implementarea noului act normativ.</p> <p>În acest sens, implementarea art.20 alin.(3) din proiectul de lege, va genera în mod direct alocarea de mijloace suplimentare de la bugetul de stat, care nu sunt prevăzute pentru anul 2022, nici estimate pe termen mediu pentru anii 2023-2024.</p> <p>Respectiv, constatarea din Nota informativa precum că, implementarea prevederilor proiectului nu implică cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat, este una neargumentată.</p> <p>În acest context, se solicită completarea Notei informative cu estimarea costurilor și sursa de finanțare a cheltuielilor necesare pentru punerea în aplicare a prevederilor art.20 alin.(3) din proiectul propus spre examinare, întrucât, în Legea bugetului de stat pentru anul 2022 nr.205/2021, nu au fost prevăzute alocații pentru compensarea cheltuielilor suportate de unități pentru organizarea învățământului dual.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Pct. 5 al notei informative se completează cu următorul cuprins:</p> <p>„În scopul creării locurilor noi de muncă și susținerii agenților economici din perspectiva compensării unor cheltuieli pentru organizarea învățământului dual, la inițiativa Ministerului Economiei, art. 20 a fost completat cu alin (3) în următoarea redacție:</p> <p>”(3) Cheltuielile unității suportate pentru organizarea și realizarea învățământului dual sunt pasibile compensării din bugetul de stat, în proporție de cel mult 50% din cheltuielile admise pentru compensare, în conformitate cu actele normative ale Guvernului”</p> <p>Este de menționat că, conform Strategiei sectoriale de cheltuieli CBTM 2020-2022 în domeniul dezvoltării sectorului privat până în anul 2022 în Cadrul Bugetar pe Termen Mediu, de către Ministerul Economiei și Infrastructurii au planificate mijloace financiare în mărime de 10 mln. lei anual pentru Susținerea agenților economici prin compensarea unor cheltuieli ce țin de pregătirea și instruirea personalului (cadrelor) după modelul învățământului dual în scopul creării de noi locuri de muncă, precum și modernizarea tehnologică a Colegiului de Inginerie din or. Strășeni, aflat pe teritoriul ZEL ”Bălți” în vederea pregătirii specialiștilor/cadrelor calificate pentru</p>

			<p>sectoarele prioritare ale economiei naționale în baza programelor de învățământ dual, acțiunea nr.2 din cadrul Sub-programului 5002 „Promovarea exporturilor”. În contextul combaterii pandemiei COVID, mijloacele financiare alocate pentru anul 2020 acțiunii în cauză au fost redistribuite de către Ministerul Finanțelor, iar pentru anul 2021 Ministerul Economiei a solicitat acoperirea financiară a acțiunii date, or, această acțiune rămîne una prioritară pentru Minister și Guvern.</p> <p>Avînd în vedere impactul pozitiv al învățămîntului dual asupra calității forței de muncă, în Cadrului Bugetar pe Termen Mediu, de către Ministerul Economiei pentru anii 2023-2025, urmează a fi planificate mijloace financiare de cel puțin 10 mil. lei anual pentru susținerea agenților economici care participă în desfășurarea învățămîntului dual.</p> <p>În acest sens în conformitate cu prevederile art. 20 alin (3) al proiectului urmează a fi elaborat și pus în aplicare de către Guvern, mecanismul de compensare din bugetul de stat a cheltuielilor agenților economici implicați în învățămîntul dual.”</p>
	General	<p>Un alt aspect, care necesita analiza și considerare la definitivarea proiectului este, ca instituțiile de învățămînt profesional tehnic, care actualmente funcționează în regim de autogestione financiar- economică, beneficiază de alocații din bugetul de stat corespunzător comenzii de stat și se calculează în baza costului per elev, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1077/2016 cu privire la finanțarea în baza de cost per elev a instituțiilor publice de învățămînt tehnic. Respectiv, costul per elev prevede cheltuieli atît pentru instruirea teoretică cît și pentru instruirea practică. În temeiul hotărîrii sus-menționate la repartizarea de către</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Ministerul urmează să realizeze o analiză a implementării Hotărîrii Guvernului nr. 1077/2016.</p> <p>Totodată se menționează că efectivul unei grupe de elevi în învățămîntul dual este în număr de pînă la 15 elevi, pe cînd în cadrul programelor tradiționale, efectivul de elevi constituie circa 25-30 de elevi.</p> <p>Suplimentar se menționează că proiectul de lege supus avizării nu prevede reglementări</p>

			fondator a volumului de alocații în baza de cost per elev nu se delimitează forma de instruire a acestuia astfel, instituția de învățământ profesional tehnic beneficiază de cheltuielile pentru instruirea practică atât a elevilor care realizează practica în instituția de învățământ, cât și la întreprindere.	suplimentare cu referire la finanțarea instituțiilor publice de învățământ tehnic.
2.	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (nr. 04/5936 din 16.12.2021)	General	comunicăm lipsa de obiecții și propuneri.	-
3.	Ministerul Sănătății (nr. 15/6301 din 20.12.2021)	General	comunică susținerea proiectului nominalizat fără obiecții	-
4.	Ministerul Afacerilor Interne (nr. 42/5096 din 15.12.2021)	General	comunică despre lipsa propunerilor.	-
5.	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (nr. 11-21/4141 din 22.12.2021)	General	Din aceleași considerente formulate în avizul anterior, reiterăm obiecția cu privire la aprobarea de către Guvern a modelelor de acorduri de cooperare în învățământul dual și a contractului de formare profesională. Totodată, nu poate fi reținut argumentul precum că ”aprobarea de către Guvern a modelului acestor acte juridice va avea loc pentru a pune la dispoziția părților implicate în învățământul dual o bază de pornire”, întrucât, în opinia Ministerului, actele normative sunt chemate să reglementeze conduita subiecților de drept, dar nu să pună la dispoziția acestora modele de reglementare a raporturilor juridice care se stabilesc între ele, în baza actelor normative. După cum s-a menționat, actele juridice civile sunt expresia voinței părților și este puțin probabil ca autorii proiectului să anticipeze și să cuprindă într-un model de act juridic toată diversitatea acestor manifestări de voință. De altfel, Ministerul Justiției anterior, în repetate rânduri, s-a expus negativ asupra tendinței autorilor proiectelor de a insera în actele normative a modelelor de act juridice civile.	Se acceptă. Lit. a) și lit b) al Art. 8 se expune cu următorul cuprins: ”a) aprobă modelul-tip al acordului de cooperare în învățământul dual; b) aprobă modelul-tip al contractului de formare profesională în învățământul dual;”
		Art. 2	definiția noțiunii de „ <i>unitate de învățământ dual</i> ” urmează a	Se acceptă.

		fi revăzută întrucât definiția noțiunii de „antreprenor” prevăzută în Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, include în sfera sa atât persoanele fizice, cât și persoanele juridice. Din aceasta perspective nu este clar de ce în definiția noțiunii de „unitate de învățământ”, persoana juridică și antreprenorul sunt indicate distinct, dacă această din urmă noțiune, implică prin definiție și persoana juridică	În definiția noțiunii de „ <i>unitate de învățământ dual</i> ” cuvântul „antreprenor” se substituie cu cuvintele „persoana fizică”.
	art. 10 alin. (2)	Ministerul reiterează ca atribuțiile Camerei de Comerț și Industriei, reglementate în proiect trebuie să fie exclusive, adică acelea pe care le exercită doar Camera. Or, apreciem că organizarea cursurilor de formare continuă a maiștrilor-instructori ai unităților și din instituțiile de învățământ profesional tehnic, nu poate constitui un atribut exclus al Camerei. Aceleași servicii de formare continuă pot fi prestate și de alte entități. Ministerul nu neagă faptul că Camera de Comerț și Industrie trebuie să joace un rol bine definit în învățământul dual, doar că prin scoaterea în evidență a unor atribuții comune și altor subiecte de drept, autorul din contra estompează acest rol.	Se acceptă. De la art. 10 alin. (2) se exclude atribuția Camerei de Comerț de organizare a cursurilor de formare continuă a maiștrilor-instructori ai unității și din instituțiile de învățământ profesional tehnic
	art. 10	prin prisma prevederile alineatul (1) care asimilează elevul cu salariatul, considerăm inutila reglementarea în proiect a drepturilor, garanțiile și obligațiilor prevăzute în legislația muncii, cum ar fi dreptul la repaus zilnic și săptămînal, egalitatea de șanse, securitatea muncii, să respecte disciplina muncii, etc.	Se acceptă. Este de menționat că obiecția înaintată se referă la art. 11 al proiectului și nu la art. 10 precum este indicat în aviz. În acest sens, de la art. 11 alin (3) se exclud prevederile de la lit. f), lit. g).
	art. 11	alineatul (1) îl consideram inutil, întrucât faptul că unitatea este partener reiese indirect din conținutul legii. De altfel, nu este clar ce efecte juridice intenționează să atribuie autorul proiectului prin precizarea calității de „partener” al unității	Alin (1) al art. 11 prevede: „(1) Elevul în învățământul dual are statut juridic și fiscal asimilat celui de salariat al unității, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege. Statutul de elev în învățământul dual este obținut din momentul semnării contractului de formare profesională cu unitatea.” În acest sens nu este clară obiecția înaintată și nu poate fi supusă examinării
	art. 15	reiterăm ca prevederile alineatul (3) nu sunt predictibile	Se acceptă.

			<p>Întrucât nu reglementează care este acțiunea organului central de specialitate în domeniul învățământului după recepționarea raportului privind conformitatea unității și dacă acesta este actul în baza căreia unitatea poate desfășura activitatea în domeniul învățământului dual. Astfel Curtea Constituțională a statuat în Hotărârea nr. 26/2010 ca „Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate - accesibilitate, previzibilitate și claritate - norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. Astfel, Curtea Europeană a menționat că nu poate fi considerată „lege” decât o norma enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și corecteze conduita”. Prin obiecția sa, Ministerul nu a solicitat excluderea reglementarilor cu privire la raportul de conformitate, dar a indicat necesitatea reglementării acțiunii organului central de specialitate după recepționarea acestui document.</p>	<p>Este de menționat că obiecția înaintată se referă la art. 16 alin (2) al proiectului și nu la art. 15 alin (3) precum este indicat în aviz. În acest sens, art. 16 alin (2) se expune cu următorul cuprins:</p> <p>„(2) Comisia de verificare a conformității elaborează și remite instituției de învățământ profesional tehnic și organului central de specialitate în domeniul învățământului dual un raport privind conformitatea unității care intenționează să participe în procesul de formare profesională prin învățământ dual.”</p>
6.	Ministerul Muncii și Protecției Sociale (nr. 02/6091 din 21.12.2021)	Art. 3 alin (8)	Trimiterea la „art. 11” este incorectă, deoarece prevederile articolului, se referă la condițiile de participare a elevului, nu a unității.	Se acceptă. La art. 3 alin. (8) trimiterea la art. 11 se substituie cu art. 12.
		Art. 11 alin (6)	De exclus sintagma „prin acordul de cooperare în învățământul dual” de la art. 11 alin. (6) deoarece elevul nu este parte contractuală a acordului	Se acceptă. Se exclude sintagma „prin acordul de cooperare în învățământul dual” de la art. 11 alin. (6).
		Art. 13 alin. (3) lit. d)	Se menționează că instituția de învățământ asigură condiții necesare pentru evaluarea elevilor „în cazul în care examenul de organizează în instituția de învățământ”, dar în alte cazuri nu se specifică cine este responsabil de acest proces, ori conform alin. (2) lit. d) aceluiași articol se menționează că instituția de învățământ organizează și desfășoară examenul de calificare	Se acceptă. art. 13 alin. (3) lit. d) în următoarea redacție: „d) să asigure condițiile necesare pentru evaluarea elevilor în cadrul examenului de calificare”
		art. 18 alin. (2)	Sugerăm că în art. 16 alin. (2) și (3) nu sunt expuse careva cerințe sau condiții pentru organizarea programului de	Se acceptă. Se exclude trimiterea la art. 16 alin. (2) și (3) din

		formare profesională, ci doar atribuțiile Comisiei de verificare a conformității, în acest context fiind necesar de revizuit trimiterea de la art. 18 alin. (2)	conținutul art. 18 alin. (2)
	General	Considerăm necesar de revăzut și exclus pe tot parcursul textului sintagmele „în învățământul dual” și „de formare profesională” în conformitate cu abrevierile utilizate în art.2 (ex.: art.7 alin. (1) și (4), art. 7 alin. (2), art. 11 alin. (1), (2), (3), (4) și (5), art. 11 alin. (4) lit. d), art.12 alin. (3) lit. b), art. 15 alin. (1). alin (4) lit. d), art. 19 alin. (1) și (7), art. 20 alin. (3))	Se acceptă. Totodată în acord cu avizul Ministerului Justiției de la art. 2 se exclude definiția noțiunii „acordului de cooperare în învățământul dual”
Ministerul Justiției (nr. 04/10513 din 23.12.2021)	Art. 2	Reiterăm opinia privind revizuirea conținutului art. 2, în sensul excluderii noțiunii „acord de cooperare în învățământul dual”, dat fiind că, prin conținutul său, exprimă esența reglementărilor cuprinse la art. 18 alin. (1) și (2).	Se acceptă
	Art. 2	De asemenea, noțiunea „contract de formare profesională” necesită a fi eliminată din proiect, deoarece admite dublaj în reglementare (art. 19 alin. (1) și (5))	Se acceptă
	Art. 7	Titlul art. 7 urmează a fi reformulat deoarece se repetă cu denumirea capitolului IV. Totodată, urmează a fi analizată necesitatea revizuirii art.7, avînd în vedere că normele statuate la alin. (1)-(3) ale acestuia se regăsesc în textul art. 18 și 19 din proiect.	Se acceptă titlului capitolului IV se expune cu următorul cuprins: ”Articolul 7.Realizarea învățământului dual”
	Art. 10 (2) lit. e)	propunem excluderea cuvintelor „conform structurii aprobate de Guvern”, deoarece dublează norma de la art. 8 lit. c)	Se acceptă
	Art. 13 alin. (3) lit. c)	utilizarea cuvintelor „reglementările legale” fără a face referire la prevederile avute în vedere nu este suficient de clară. Tot aici, cuvintele „în vigoare” necesită a fi eliminate din text, deoarece se aplică doar actele normative în vigoare.	Se acceptă
	art. 16 alin. (1)	La art. 16 alin. (1) este menționat că comisia de verificare a conformității constata capacitatea unității de a satisface condițiile pentru organizarea programului de formare profesională prin învățământul dual și competențele generice în baza Regulamentului de constatare a	Se acceptă Art. 16 alin (10) se expune cu următorul cuprins: „1) Comisia de verificare a conformității, constată capacitatea unității de a satisface condițiile pentru organizarea programului de

			conformității unității în învățământul dual. Din conținutul acestei prevederi nu este clar dacă actul normativ invocat va fi aprobat de Guvem. În cazul în care emitentul acestui act normativ va fi Guvernul, pentru corelare urmează a fi revizuită norma statuată la art. 8 lit. d), care prevede că Guvernul aprobă criteriile privind conformitatea unității pentru participare în procesul de formare profesională prin învățământul dual.	formare profesională prin învățământ dual și competențele generice și profesionale în conformitate cu criteriile privind conformitatea unității pentru participarea în procesul de formare profesională prin învățământ dual.”
		Art. 19 alin. (1)	cuvintele ”întocmit conform modelului aprobat de Guvern” se vor exclude, deoarece dublează norma stipulată la art. 8 lit. b).	Se acceptă
		cap. V	Semnalăm alcătuirea cap. V dintr-un singur articol, aspect ce contravine normelor de tehnică legislativă. Astfel, remarcăm că, capitolul este un element structural complex al actului normativ, motiv pentru care nu poate fi constituit dintr-un singur articol	Se acceptă. Cap. V se include în Cap. IV. Cap. VI se renumerează în Cap. V
		cap. VI	reiterăm observația privind excluderea cuvintelor „și tranzitorii”, deoarece norme tranzitorii lipsesc în conținutul acestui capitol.	Se acceptă.
		Art. 21	reiterăm opinia privind necesitatea eliminării alin. (1), în redacția actuală. Or, în ceea ce privește stabilirea datei intrării în vigoare a actului normativ urmează a se ține cont că, odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative este aplicabilă norma imperativă, statuată la art. 56 alin. (1), potrivit căreia „actele normative intri în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova”. Prin urmare, în textul proiectului de lege nu mai este necesar stabilirea/dublarea normei care est o prevăzută deja la art. 56 din Legea nr. 100/2017. În acest context, este de semnalat că, potrivit regulilor de tehnici legislativă, în procesul de creație legislativă, nu este admisă reglementarea juridici a aspectelor ce vizează același obiect sau aceleași relații sociale în mai multe acte normative, dublajul legislativ fiind inutil	Se acceptă.
7.	Confederația	General	Constatăm, cu regret, că propunerile și obiecțiile	Este de menționat că din cele circa 21 de

	Națională a Sindicatelor (nr. 03-02/599 din 17.12.2021)		sindicatelor, înaintate prin scrisoarea nr. 03-02/445 din 01.11.2021 nu au fost acceptate, nefiind aduse argumente convingătoare Dat fiind acest fapt, insistăm în continuare pe propunerile noastre și solicităm ca pînă la adoptare, proiectul de lege cu privire la învățămîntul dual să fie pus în discuție la una din ședințele Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective	propuneri înaintate și nu toate argumentate, două propuneri au fost acceptate și alte patru propuneri au fost acceptate parțial. Este de menționat că proiectul a fost avizat în conformitate cu scrisoarea Cancelariei de stat nr. 18-23-313-7825 din 15.10.2021
8.	Camera de Comerț și Industrie (nr. 699-06/11 din 24.12.2021)	General	Se pronunță eminemamente pentru acest proiect, fără obiecții sau propuneri	-
9.	Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova (nr. 01/1-04 din 10.01.2022)	General	comunică lipsa obiecțiilor și propunerilor.	-
10.	Ministerul Economiei (nr. 03-5319 din 23.12.2021)	General	comunică lipsa obiecțiilor și propunerilor.	-
11.	Urmare a ședinței comune din 27.01.2022 cu participarea MEC, CCI și CNS	Art. 11	Din art. 11 se propune a fi excluse prima frază din cadrul alin. (1), alin (2), din alin. (3) lit. b) și din alin (5) lit. e).	Se acceptă
		Art. 12	De la alin. (3) lit. d) se propune de a exclude textul ”condițiile de muncă” și textul ”, inclusiv prevederile regulamentului intern”, se propune a exclude din alin 4) lit. b), iar la art. 12, alin. (4) lit. d) textul ”disciplinei muncii” se substituie cu textul ”contractului de formare profesională în învățămîntul dual”.	Se acceptă

Ministru

Anatolie TOPALĂ

S. Gîncu, Tel.: 022233351
Email: silviu.gincu@mec.gov.md